

Schriftelijke vragen: mogelijk zwaar vervuilde grond gebruikt in Brabant

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Door afvalbedrijven wordt vervuilde grond onder hoge temperatuur verhit om vervolgens weer te gebruiken. Het idee is dat door de verhitting de meeste vervuiling en verontreiniging verdwijnt. Echter is gebleken dat deze 'thermisch gereinigde grond' (TGG) soms nog zware vervuiling bevat. Dit kwam aan het licht toen in 2016 in Bunschoten er zware vervuiling was aangetroffen in het grondwater. Dit kwam door het gebruik van 'thermisch gereinigde grond' in een dijkversterking (westdijk). De grond bevatte te hoge waarden aan o.a zouten, chloride, sulfaat en ook de zeer zorgwekkende stoffen zoals het kankerverwekkende benzeen en PFAS (zoals GenX). Het waterschap Vallei en Veluwe heeft vanwege de hoge mate van vervuiling besloten alle grond weg te halen.

Uit nader onderzoek in opdracht van staatssecretaris van Veldhoven is gebleken dat op meerdere locaties in Brabant de mogelijke vervuilde grond is gebruikt door Rijkswaterstaat. Het onderzoek van Tauw¹ heeft gekeken waar mogelijk de meeste risico's zijn voor gezondheid en de omgeving. In deze 'top 5 van vervuiling' zitten 2 Brabantse trajecten. GroenLinks maakt zich ernstig zorgen over deze vervuiling van de omgeving, en de impact op mens en milieu. Zij pleit ervoor om de onderzoeken niet af te wachten, maar direct voorzorgsmaatregelen te nemen.

De GroenLinks-fractie stelt daarom aan het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen:

1. Is het college van Gedeputeerde Staten op de hoogte van het onderzoek van Tauw, en dat in Brabant mogelijk zwaar vervuilde grond is gebruikt bij werkzaamheden van Rijkswaterstaat?
2. Kan GS een overzicht geven welke trajecten dit zijn, en per traject aangeven waar precies de grond is gebruikt en wat de mogelijke risico's zijn?
3. In het onderzoek is op basis van een risicoanalyse een top-5 gemaakt waar de meeste risico's voor mens en milieu zijn. In deze top-5 staan twee locaties in Brabant, namelijk bij de omlegging A2 rondweg Den Bosch, waar de grond voor een deel in oppervlaktewater is gebracht. Op nummer 1 staat de A4 omlegging Steenberg. Daar zijn grote risico's omdat de grondwaterstand hoog is, en er een grote hoeveelheid TGG is gebruikt van ATM Moerdijk. Hoe zijn Gedeputeerde Staten van dit onderzoek op de hoogte gesteld? Is er overleg geweest met staatssecretaris van Veldhoven?
4. Welke milieuonderzoeken worden nu bij de A2 en A4 uitgevoerd? Wanneer kunnen we de resultaten van deze aangekondigde onderzoeken verwachten? Klopt het dat het onderzoek pas volgend jaar gereed is? Wat zijn de mogelijke effecten voor de omgeving?
5. In de uitzending van EenVandaag van 2 maart 2021² stelde Joop Harmsen, milieuchemicus, dat overheden niet moeten wachten op de nadere onderzoeken maar dat er nu al maatregelen getroffen moeten worden. Hij stelt dat overheden er vanuit moeten gaan dat er

¹ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=59b00136-fb0b-410a-8311-5e9df7cbbc8c&title=Inventariserend%20onderzoek%20Thermisch%20Gereinigde%20Grond%20in%20Rijkswaterstaatwerken.pdf>

² <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/eenvandaag-02-03-2021/>

dezelfde mate van vervuiling is als in Bunschoten. Deelt het college van Gedeputeerde Staten de mening van dhr. Harmsen? Zo ja, welke voorzorgsmaatregelen zijn of worden getroffen?

6. Is de omgeving op de hoogte gesteld van de mogelijke risico's? Zo nee, is het college bereid om dat alsnog, en zo spoedig mogelijk, te doen?
7. Wanneer worden de andere locaties in Brabant onderzocht waar TGG is gebruikt en een mogelijke verontreiniging wordt verwacht?
8. Wat zijn de financiële consequenties als blijkt dat de grond gesaneerd moet worden? En wie is (financieel) verantwoordelijk als blijkt dat ook de omliggende omgeving gereinigd dient te worden?
9. Een van de bedrijven waar de vervuilde grond niet goed was gereinigd was ATM Moerdijk. Is de TGG vanuit dit bedrijf nu wel veilig? Vinden er extra controles plaats? Klopt het dat Thermische reiniging niet alle vervuiling uit de grond haalt, zoals zware metalen? Hoe wordt dit dan wel gezuiverd?
10. Is de provincie bereid om in de toekomst alleen TGG te gebruiken als er vóóraf bemonstering van de grond heeft plaatsgevonden, zodat helder is dat de grond die gebruikt wordt schoon en veilig is?

Alvast dank voor de beantwoording.

Hartelijke groet,

Tom Ludwig
GroenLinks